

Робоча програма «Спеціальна педагогіка» для студентів СВО бакалавр за спеціальністю 013 Початкова освіта, спеціалізацією _____ додатковою спеціалізацією / спеціальністю _____.

Мова навчання українська

«27» січня 2021 р. 12 с.

РОЗРОБНИКИ: Хіля А.В., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

(прізвище, ініціали авторів, їх посади, наукові ступені, вчені знання)

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри початкової освіти
(назва кафедри)

Протокол від «21» січня 2021 р. № 8

Завідувач кафедри _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Демченко О.П.

«21» січня 2021 р.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії інституту,

факультету Факультет дошкільної, початкової освіти та мистецтв імені Валентини Волошиної

(назва інституту, факультету)

Протокол від «27» січня 2021 р. № 6

Голова НМК _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Пахальчук Н.О.

27» січня 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціалізація/спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - <u>4</u>	Галузь знань <u>01 Освіта / Педагогіка</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
Індивідуальне науково- дослідне завдання - <u>інформаційне повідомлення</u> <u>науково-дослідного характеру</u> (назва)	Спеціальність <u>013 Початкова освіта</u> (код і назва) Спеціалізація <u>Інклюзивна освіта</u> (назва) Додаткова спеціалізація/спеціальність _____ (назва) Освітня програма <u>Початкова освіта.</u> <u>Інклюзивна освіта</u> (назва)	РІК ПІДГОТОВКИ	
		- 2-й	- й
Загальна кількість годин - <u>120</u>		СЕМЕСТР	
		- 4-й	- й
Тижневих годин для денної форми навчання: <i>аудиторних – 2,9</i> <i>самостійної роботи студента –</i> <i>2,6</i>	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u> (на основі повної загальної <u>середньої освіти</u>) (назва)	20 годин	0 годин
		ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
		28 годин	0 годин
		ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ	
		0 годин	0 годин
		ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ	
		0 годин	0 годин
		САМОСТІЙНА РОБОТА	
		72 годин	0 годин
ВИД КОНТРОЛЮ: екзамен			

ПРИТМІТКА:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
для денної форми навчання – 40% і 60%.

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Метою викладання вибіркової навчальної дисципліни «Спеціальна педагогіка» є підготовка спеціалістів, зокрема вчителів та асистентів учителів загальноосвітніх навчальних закладів, з питань особливостей організації освітнього процесу в інклюзивному навчальному середовищі та сприяння в набутті ними практичних умінь з реалізації основних положень роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Спеціальна педагогіка» є:

- сформувати в студентів цілісне уявлення про сутність та головні завдання інклюзивної освіти в Україні;
- виробити усвідомлення необхідності зростання педагогічної майстерності, розвинути навички здійснення індивідуального підходу в навчанні й вихованні дітей з особливими освітніми потребами, зокрема з дітьми з інвалідністю;
- забезпечити опанування майбутніми асистентами вчителя початкових класів методами міжособистісної взаємодії з батьками дітей з інвалідністю;
- сформувати навички диференційованого викладання та оцінювання в умовах інклюзивного освітнього простору.

2.3. Компетентності (за освітньо-професійною програмою)

2.3.1. Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та окремих методик навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов

2.3.2. Загальні компетентності

ЗК-1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

ЗК-2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійнопедагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ЗК-9. Адаптивна. Здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання молодших школярів, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією школи й колегами.

ЗК-10. Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку учнів, творчому підходові до навчально-виховного процесу початкової школи. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; здатність до педагогічної рефлексії.

2.3.3. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК-1. Предметна компетентність. Здатність до застосування знань, умінь і навичок із циклу професійно-наукових дисциплін, що є теоретичною основою побудови змісту освітніх галузей.

ФК-3. Педагогічна компетентність. Здатність до проектування, організації, оцінювання, рефлексії та коригування освітнього процесу в початковій ланці освіти. Складниками педагогічної компетентності є дидактична, виховна, організаційна

ФК-5. Професійно-комунікативна компетентність. Здатність актуалізувати та застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також

індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності з дітьми молодшими школярами, батьками, колегами.

2.4. Програмні результати навчання (за освітньо-професійною програмою)

Знання:

ПРН-1. Знати і розуміти сучасні теоретичні основи освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

ПРН-3. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей молодшого шкільного віку з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН-7. Володіти базовими знаннями з гуманітарних та професійно-орієнтованих дисциплін, необхідних для вирішення професійних педагогічних завдань відповідно до освітньо-професійної програми та завдань початкової та спеціальної освіти.

Уміння:

ПРН-9. Володіти методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи та стратегії їх урахування в процесі навчання, розвитку й виховання учнів.

ПРН-10. Володіти уміннями організувати ефективно і продуктивно інклюзивне навчання.

ПРН-13. Проводити моніторинг якості навчальних досягнень учнів з певної теми, здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів згідно з критеріями оцінювання.

Комунікація:

ПРН-16. Здійснювати комунікацію, орієнтуючись на стилі мовленнєвого спілкування в процесі вирішення професійно-педагогічних задач.

ПРН-17. Прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітньо-виховного процесу початкової школи на засадах етики професійного спілкування, застосовуючи правила мовленнєвого етикету.

ПРН-18. Використовувати засоби вербальної та невербальної комунікації задля підвищення рівня професійної культури майбутнього вчителя

Автономія і відповідальність:

ПРН-19. Вчитися упродовж життя й удосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

ПРН-20. Аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

ПРН-21. Створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від соціально-культурно-економічного контексту.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ECTS /

3. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Теоретико-методологічні та нормативно-правові засади спеціальної педагогіки

(назва розділу)

ТЕМА 1. Спеціальна педагогіка в системі педагогічних наук

(назва теми)

Об'єкт, предмет і завдання спеціальної педагогіки. Мета спеціальної педагогіки. Галузі спеціальної педагогіки (сурдопедагогіка, тифлопедагогіка, логопедагогіка, корекційна психопедагогіка, ортопедагогіка). Умови виховання дітей з відхиленнями у розвитку. Розвивальний характер навчання дітей з особливими потребами. Корекція як сукупність заходів корекційно-виховної і корекційно-навчальної діяльності. Компенсація,

компенсаторні можливості дитини. Адаптація шкільна. Реабілітація соціальна. Оптимальні засоби інтеграції. Зв'язок спеціальної педагогіки з іншими науками. Сутність корекційно-педагогічної діяльності. Напрями корекційно-педагогічної діяльності. Принципи корекційно-педагогічної діяльності.

(інформаційний обсяг теми)

ТЕМА 2. Сучасна система спеціальних освітніх послуг

(назва теми)

Медико-соціально-педагогічний патронаж і рання корекційно-педагогічна допомога дітям з відхиленнями в розвитку. Довгострокові міри комплексної реабілітаційної допомоги, орієнтовані на родину дитини з відхиленнями в розвитку. Єдність діагностики, інформаційного пошуку і допомоги у виборі освітнього маршруту, проектуванні індивідуальних реабілітаційних програм. Напрями МСП патронажу. Критерії ефективності МСП патронажу.

Шкільна система корекційно-педагогічної допомоги. Спеціальні (корекційні) освітні установи різних видів, їх призначення. Програми реабілітації освіти молоді. Соціально-педагогічна допомога особам з обмеженими можливостями. Координація діяльності всіх суб'єктів системи соціально-педагогічної допомоги (державний, муніципальний, недержавний сектори). Психолого-медико-педагогічна консультація (ПМПК). Склад ПМПК. Основні завдання ПМПК. Реабілітаційні центри. Інноваційні напрями і стратегії в Україні у галузі соціально-педагогічної допомоги особам з обмеженими можливостями.

(інформаційний обсяг теми)

ТЕМА 3. Перспективи розвитку спеціальної педагогіки і спеціальної освіти

(назва теми)

Причини появи нових пріоритетів у системі спеціальної освіти. Проблеми інтеграції у суспільство людей з особливими освітніми потребами і обмеженою працездатністю. Моделі інтеграції людей з обмеженими можливостями у суспільство. Моделі інтегрованого навчання. Спільне навчання в звичайному класі масової школи. Економічні, організаційні, педагогічні умови інтегрованої освіти дітей з обмеженими можливостями. Створення умов психологічного комфорту в новому середовищі. Адаптаційні шляхи надання педагогічної допомоги. Організація диференційованого навчання.

Співробітництво спеціальної освітньої установи, родини і громадських організацій. Мета, завдання, форми взаємодії суб'єктів співробітництва.

(інформаційний обсяг теми)

ТЕМА 4. Сучасна практика організації інклюзивної освіти в умовах загальноосвітніх навчальних закладів України

(назва теми)

Умови організації інклюзивної освіти та їх вплив на корекцію психофізичного розвитку дітей молодшого шкільного віку. Аналіз сучасних шляхів впровадження інклюзивної освіти у вітчизняній системі освіти. Створення в загальноосвітньому навчальному закладі адаптованого корекційно-розвивального середовища. Особливості медико-психолого-педагогічного супроводу дітей молодшого шкільного віку, які потребують корекції психофізичного розвитку. Специфіка моніторингу індивідуальних досягнень учнів із психофізичними порушеннями в умовах інклюзивного навчання. Підготовка педагогічних кадрів для реалізації інклюзивної освіти. Законодавче та нормативно-правове забезпечення інклюзивної освіти дітей, які потребують корекції психофізичного розвитку. Аналіз міжнародного законодавства у галузі інклюзивної освіти. Нормативно-правова база щодо організації інклюзивної освіти у загальноосвітніх навчальних закладах України. Основи організації соціальної та медичної реабілітації. Основні принципи інклюзивної освіти. Позитивні тенденції та труднощі впровадження інклюзії у практику вітчизняної школи

(назва теми)

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІНД	С.Р.		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІНД	С.Р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ 1. Теоретико-методологічні та нормативно-правові засади спеціальної педагогіки												
Тема 1. Спеціальна педагогіка в системі педагогічних наук		8	8			20	0	0	0	0	0	0
Тема 2. Сучасна система спеціальних освітніх послуг		6	8			20	0	0	0	0	0	0
Тема 3. Перспективи розвитку спеціальної педагогіки і спеціальної освіти		4	6			20	0	0	0	0	0	0
ТЕМА 4. Сучасна практика організації інклюзивної освіти в умовах загальноосвітніх навчальних закладів України		2	6			12						
Разом за розділом 1							0	0	0	0	0	0
УСЬОГО ГОДИН	120	20	28	0	0	72	0	0	0	0	0	0

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Спеціальна педагогіка в системі педагогічних наук	8	0
2.	Сучасна система спеціальних освітніх послуг	8	0
3.	Перспективи розвитку спеціальної педагогіки і спеціальної освіти	6	0
4.	Сучасна практика організації інклюзивної освіти в умовах загальноосвітніх навчальних закладів України	6	0
УСЬОГО ГОДИН		28	0

6. Теми лабораторних занять

7. Теми індивідуальних занять

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Спеціальна педагогіка в системі педагогічних наук	20	0
2.	Сучасна система спеціальних освітніх послуг	20	0
3.	Перспективи розвитку спеціальної педагогіки і спеціальної освіти	20	0

4.	Сучасна практика організації інклюзивної освіти в умовах загальноосвітніх навчальних закладів України	12	0
УСЬОГО ГОДИН		72	0

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання складається з трьох компонентів:

1. Навчально-дослідний проект за однією із актуальних проблем спеціальної педагогіки (за вибором студента).

Проект повинен містити наступні елементи:

- Вступ, в якому необхідно розкрити актуальність обраної теми.
- Основна частина, в якій на основі аналізу педагогічної періодики останніх років, навчально-методичних видань, Інтернет-джерел, вивчення документації розкрити теоретичні основи обраної проблеми; визначити, які її аспекти найбільше відображаються на сторінках педагогічних газет і журналів; які є дискусійними (здійснити теоретичний опис інноваційного досвіду).
- Методична частина (розробка діагностичного логопедичного альбому з добіркою відповідних вправ, ігор, стимульного матеріалу; схеми; методичний матеріал для здійснення логопедичної діагностики мовлення дитини тощо).
- Висновки, в яких необхідно висловити власну позицію щодо описаної проблеми (інновації, досвіду) та шляхів її розв'язання (використання у вашій майбутній педагогічній діяльності).
- Список використаних джерел (в тому числі Інтернет-ресурсів).

Проект повинен мати обсяг не менше 10 сторінок друкованого тексту. Захист проектів відбувається на останньому практичному занятті або в онлайн форматі на вибір студента.

Проект може бути замінений участю в науково-практичній конференції з публікацією тез доповіді та виступом.

2. Творча робота або участь / організація соціально значимій акції з питань спеціальної педагогіки.
3. Участь в освітньому хакатоні на інклюзивну тематику.

10. Методи та технології навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технологій викладання і навчання. Зокрема, пояснювально-ілюстративний та частково-пошуковий (евристичний) методи, активні методи навчання.

При викладанні навчальної дисципліни використовуються різноманітні технології навчання – як традиційні, так і сучасні (особистісно-орієнтовані, інформаційно-комунікаційні тощо). При цьому навчання є студентсько-центрованим та здійснюється через активну практичну діяльність. Зокрема, для активізації освітнього процесу передбачено застосування проблемних лекцій, ділових ігор, занять-дискусій тощо.

Лекції органічно поєднуються не лише з практичними заняттями, а й із самостійною роботою, яка полягає в самостійному опрацюванні теоретичного матеріалу, підготовці до практичних занять, пошуку необхідної інформації, підборі та огляді літературних джерел за заданою тематикою, виконанні індивідуальних завдань тощо. При цьому в освітньому процесі передбачено використання спеціальних методів, більш характерних для науково-дослідної роботи – експертного оцінювання, ранжирування, систематизації, екстраполяції, «мозкового штурму», навчальних дискусій, інтерактивних методів навчання, тренінгових вправ тощо. В багатьох випадках такі методи є найбільш оптимальними для розв'язання конкретних навчальних завдань.

11. Критерії та методи оцінювання

Методи оцінювання: увесь перелік письмових, усних та практичних тестів/екзаменів, проектів, презентацій, портфоліо тощо, які використовуються для оцінювання успішності особи, яка навчається, і визнання досягнення результатів навчання освітнього компонента.

В межах дисципліни передбачено перезарахування балів за теми, отриманих студентом за результатами участі у різних формах (інституційних, дистанційних, дуальних) і видах (семінари, практикуми, тренінги, вебінари, майстер-класи тощо) неформальної освіти в межах тематики курсів.

Поточний контроль проводиться на усіх видах аудиторних занять (лекції, практичні, індивідуальні, лабораторні заняття), а також оцінюється самостійна робота, у тому числі й індивідуальні завдання, з кожної теми.

Поточний контроль на усіх видах аудиторних занять реалізується такими методами: усного і письмового опитування, виступів на практичних заняттях, підготовка та демонстрація презентацій, портфоліо тощо, проведення контрольних робіт, колоквиумів та інше.

Поточний контроль виконання самостійної роботи, в тому числі й індивідуальних завдань, здійснюється за усіма темами.

Форми здійснення поточного контролю та кількість балів за кожну форму визначаються викладачем.

Методи підсумкового оцінювання: усний, письмовий, тестовий, екзамен.

На підсумковий (семестровий) контроль – екзамен відводиться 30 балів.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ECTS, столболовою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень студента
<p>A 90-100 балів ВІДМІННО</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності.</p> <p>Студент проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання.</p> <p>Студент спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення.</p> <p>Студент проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>
<p>B 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні.</p> <p>Студент володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь.</p> <p>Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>
<p>C 75-79 балів ДОБРЕ</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях.</p> <p>Студент усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком.</p> <p>Студент спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.</p>	<p>ДОСТАТНИЙ</p>

D 60-79 балів ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Навчально-пізнавальна активність студентів є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
E 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	НИЗЬКИЙ
Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНО
F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.	

12. Розподіл балів, які отримують студенти

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА									Підсумков а контроль (екзамен)	Загальна кількість
РОЗДІЛ 1 – 70 балів										
T1		T2		T3		T4		Контро льна робота	30	100
Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.			
9	9	9	9	9	8	9	8			

Шкала оцінювання: сто балова, ECTS, розширена

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
		<i>Для екзамену, заліку, курсової роботи, практики</i>
90-100	A	ВІДМІННО
80-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ
75-79	C	ДОБРЕ
60-74	D	ЗАДОВІЛЬНО
50-59	E	ДОСТАТНЬО
35-49	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО З МОЖЛИВІСТЮ ПОВТОРНОГО СКЛАДАННЯ
1-34	F	НЕПРИЙНЯТНО З ОБОВ'ЯЗКОВИМ ПОВТОРНИМ ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ

13. Методичне забезпечення

1. опорні конспекти лекцій;
2. презентаційні матеріали;
3. підручники та навчальні посібники;
4. навчально-методичні посібники;
5. робоча навчальна програма;

6. збірка електронних тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
7. засоби підсумкового контролю (комплект електронних засобів для підсумкового контролю).

14. Рекомендована література

Основна

1. Выготский Л.С. Собр. соч. в 6-ти т. / Л. С. Выготский. – М.: Изд-во Акад. пед. наук, 1983. – Т. 5. Основы дефектологии / Под ред. Т.А. Власовой. – 1983.– 369 с.
2. Діти з особливими потребами в школі : Психолого-педагогічний супровід / О. Романова та ін. – Київ : Шк. світ, 2011. – 128 с.
3. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», - ВВР, - 21.03.1991.
4. Інвалідність та суспільство : навчально-методичний посібник / [за заг. редакцією Л. Ю. Байди, О. В. Красюкової-Еннс]. – Київ, 2012. – 216 с.
5. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи : [монографія] / А. Колупаєва. – Київ : «Самміт-Книга», 2009. – 272 с.
6. Лапшин В.А. Основы дефектологии / В.А. Лапшин, Б.П. Пузанов. – М.: Просвещение, 1990. - 143 с.
7. Лорман Т. Сім стовпів підтримки інклюзивної освіти / Т. Лорман // Дефектологія. Особлива дитина : навчання та виховання. – 2010. – №3 – С. 3-11.
8. Максимова Н.Ю. Основы дитячої патопсихології / Н.Ю. Максимова, К.Л. Мілютіна, В.М. Піскун. – К.: Перун, 1996.- 169 с.
9. Основы інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник / за заг. ред. Колупаєвої А. А. – Київ : « А. С. К. », 2012. – 308 с. 11.
10. Петрова В.П. Психология умственно отсталых школьников / В.П. Петрова, И.В. Белякова. – М.: Академия, 2002. – 234 с.
11. Поваляева М.А. Коррекционная педагогика. Взаимодействие специалистов. Коллективная монография / Под ред. М.А. Поваляевой. – Серия «Учебники, учебные пособия». – Ростов-на-Дону: «Феникс», 2002. – 352 с.
12. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями зору та слуху / За заг. ред. Л.С. Вавіної. – К.: Наук. Світ, 2009. – 168 с.
13. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями опорно-рухового апарату та розумового розвитку / За ред. Л.С. Вавіної. – К.: «АТОПОЛ», 2010. – 242 с.
14. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями слуху та інтелекту / За заг. ред. В.І. Бондаря, В.В. Засенка. – К.: ТОВ «Поліпром», 2007. – 171 с.
15. Синьов В.М. Основы дефектології / В. М. Синьов, Г. М. Коберник. – К. : Вища шк., 1994 . – 141 с.
16. Специальная педагогика / [Л.И. Аксенова, Б.А. Архипов, Л.И. Белякова и др.]; под ред. Н.М. Назаровой. – М. : Академия, 2010. – 400 с.
17. Специальная педагогика / Под ред. Н.М.Назаровой. – М.: Academia, 2000. – 400 с.
18. Специальная педагогика: [учебное пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений] / Л.И. Аксёнова, Б.А. Архипов, Л.И. Белякова и др. / Под ред. Н.М. Назаровой. – М.: Академия, 2001. – 400 с.
19. Спеціальна педагогіка: [понятійно-термінологічний словник] / За ред. акад. В.І. Бондаря. – Луганськ: Альма-матер, 2003. – 436 с.
20. Тарасун В. Логодидактика / В. Тарасун. – К. : Слово, 2011. – 392 с.
21. Хіля А.В. Арт-терапія у системі засобів виховання ціннісного ставлення до життя у дітей та молоді з функціональними обмеженнями: Методичні матеріали. Частина перша / А.В. Хіля. – Вінниця, ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – 252 с.
22. Холковська І.Л. Корекційна педагогіка / І. Л. Холковська. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2007. – 327 с.

Додаткова

1. Children: The Me Book by O. Ivar Lovaas. Department of Psychology University of California, Los Angeles, 1981. – 205 p.
2. Gallego Vega, C., Rodríguez Gallego, M. R., & Corujo Vélez, C. (2016). La perspectiva comunitaria en la educación inclusiva. Revista Prisma Social, (16), 60-110. Recuperado a partir de <https://revistaprismasocial.es/article/view/1254>
3. García-Domingo, M., Amezcua Aguilar, T., & Fuentes Gutiérrez, V. (2019). El reto de la educación inclusiva: elementos implicados y propuestas de mejora. Revista Prisma Social, (27), 40-64. Recuperado a partir de <https://revistaprismasocial.es/article/view/3217>
4. Hontangas, N. A., & de la Puente, J. L. B. (2010). Atención a la diversidad y desarrollo de procesos educativos inclusivos. Prisma social, (4), 1-37. http://www.isdfundacion.org/publicaciones/revista/pdf/13_N4_PrismaSocial_natividad_joseluis.pdf
5. McCrimmon, A. W. (2015). Inclusive education in Canada: Issues in teacher preparation. Intervention in School and Clinic, 50(4), 234-237. <https://doi.org/10.1177/1053451214546402>

6. Palacio Bernal, J. C., & Arias Arteaga, G. (2016). La indagación de la pedagogía en el escenario de la educación inclusiva. *Revista Prisma Social*, (16), 754-770. Recuperado a partir de <https://revistaprismasocial.es/article/view/1270>
7. Ross, T., Bilas, P., Buliung, R., & El-Geneidy, A. (2020). A scoping review of accessible student transport services for children with disabilities. *Transport Policy*, 95, 57-67. <https://doi.org/10.1016/j.tranpol.2020.06.002>
8. Straub, R., & Vilsmaier, U. (2020). Pathways to educational change revisited—controversies and advances in the German teacher education system. *Teaching and Teacher Education*, 96, 103140. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2020.103140>
9. Téllez Infantes, A., Sánchez Colodrero, V., & Martínez Guirao, J. E. (2016). La inclusión como elemento de empoderamiento. *Revista Prisma Social*, (16), 348-410. Recuperado a partir de <https://revistaprismasocial.es/article/view/1261>
10. Verger, S., Negre, F., Rosselló, M. R., & Paz-Lourido, B. (2020). Inclusion and equity in educational services for children with rare diseases: Challenges and opportunities. *Children and Youth Services Review*, 119, 105518. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2020.105518>
11. Wullschleger, A., Garrote, A., Schnepel, S., Jaquíery, L., & Opitz, E. M. (2020). Effects of teacher feedback behavior on social acceptance in inclusive elementary classrooms: exploring social referencing processes in a natural setting. *Contemporary Educational Psychology*, 60, 101841. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2020.101841>
12. Софій Н., Найда Ю. Діти з особливими освітніми потребами / Н. Софій, Ю. Найда [Електронний журнал] / Режим доступу : Середня освіта. Виховання // osvita.ua/school/upbring/1555. – Назва з екрану.
13. Соціально-педагогічна робота з дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями : навч.-метод. посіб. для соціальних працівників та соціальних педагогів / за ред. проф. А. Й. Капської. – Київ : ДЦССМ, 2003. – 168 с.
14. Хіля А. В. Актуальні проблеми організації навчально-виховного процесу у школі I-III ступенів в контексті реалізації ідей інклюзивної освіти / А. В. Хіля // Традиції та інновації в практиці початкової школи : збірник наукових праць – Сімферополь : КПУ, 2012. – С. 93-97.
15. Хіля А. В. Актуальные вопросы инклюзивного обучения в Украине / А. В. Хилья // *Recenzuojamastestinis mokslo straipsniu rinkinys. Socialinis ugdimas: postmodernios visuomenes issukiai vaiku ir jaunimo socializacijai – VII.* – Vilnius, BMK LEIDYKLA, 2014. – 53-57.

15. Інформаційні ресурси

1. www.ispukr.org.ua – сайт Інституту спеціальної педагогіки НАПН України
2. www.mon.gov.ua/ - Міністерство освіти і науки України - офіційний сайт
3. www.ussf.kiev.ua/feeditons/ – сайт Всеукраїнського фонду «Крок за кроком»